

Høstferie!

Hvilken glede! En uke på hytta uten kone og barn. Ro, fotturer i fjell og skog, fotografering og litt skrivearbeid. Unnskyldningen for en uke på hytta var at 2. utgaven av en lærebok skulle ferdigstilles. Det meste av arbeidet var gjort, men en "finishing touch" av språk og disposisjon gjenstod. Med andre ord – hyttetur alene! Fire timers kjøring en tidlig morgen og Herad var i sikte! Hytta var et gammelt småbruk, en liten rød låve og et ditto hvitt våningshus. Småbruk på Sørlandet var småbruk! Ingen store saler, ingen omhyggelig håndmalte trappeoppganger med majestetisk brede trapper men tvert i mot, små rom, bratte trapper og smalhans overalt, men det var eget. Ingen gjeld, relativt godt vedlikeholdt og ingen naboer!

Småbruket lå idyllisk til ved et lite vann, adkomsten var via en smal og svingete grusvei som passerte 5 meter fra huset mellom huset og vannet. En drøm i godt vær og med familie overalt. Det var noen familie eide nabohytter spredd pent rundt vannet, en fastboende og det var det. I høstferien var til og med de fastboende på ferie i Danmark så det ville komme til å bli fredelige dager.

Fremme

Vel fremme gikk det opp for han at det kunne komme til å bli noe i overkant fredelig. Det regnet ganske mye, akkurat nok til at han ble våt av å bære mat og utstyr inn i huset, akkurat nok til å bli våt på beina av et antall turer mellom huset og låven for å få i gang vannet og hente ved samt gå på do, som var på låven. Huset var utrolig kaldt, fuktig og lite gjestfritt. Som om hele småbruket peste og sa – hvorfor kommer du og forstyrrer, nå da? Her skal skje andre ting?

Et par timer med ståk og rydding samt fyring i peisen og kveldsmørket hadde senket seg, og som det hadde senket seg! Ingen gatelys, ingen naboer, ingen biler. Det var en milliard stjerner som viste seg av og til mellom skyene. Huset knirket og knaket ettersom varmen bredde seg, han visste imidlertid at det var midlertidig. I morgen tidlig kom peisen til å ha slukket og kulden ville ha kommet krypende, om enn muligens med litt mindre fuktighet. Han satt en liten stund og snakket med Jack Daniels, kikket fraværende på TV og la en plan for en lang fottur med muligheter for å finne et og annet motiv å fotografere dagen etter.

Regnvær

Dagen etter startet friskt! Han våknet i sengen ganske tidlig til trommingen av regn på låvetaket. Soverommet var i andre etasje og låvetaket var rett frem og kledd med stålplater. Fantastisk lyd. På grunn av det enorme regnværet hadde også en bekk bak låven våknet og blandet seg inn i symfonien med en tilfreds klukkende lyd. Pyton!

Det beste med huset var egentlig at taket var tett. Det hadde antagelig berget mye at en eier en gang i tiden hadde fått lagt nytt tak og fikset opp utvendig bekledning. Huset hadde stått der så lenge noen kunne huske og var antagelig utgammelt.

Da var bare det en ting å gjøre, gå i gang! Fyre opp peisen, få Jack Daniels inn i skapet, en rask rydding og frokost. Egg og bacon, bønner, små pølser og toast. En ekte "imperial breakfast". Han la i seg og merket i det samme at det målitidet kom til å holde lenge. Ryddet opp, konstaterte at været ikke på noen måte hadde endret seg, snarere hadde vannivået steget noe, det kom til å bli en dag bak PC'n for nok en gjennomlesning og finkorreksjon av boken. Ok, det var jo på en måte derfor han var her.

Dagen gikk, middag etter planen. Han hadde vært innom den lokale super'n i Lyngdal og handlet rikelig, så menyen var omfattende og resultatet var perfekt. Noen timers tidstap foran TV'n med Jack som eneste selskap og tiden var moden for å legge seg. Nok en gang var det stupmørkt utenfor. Til og med stjernene var borte og det eneste som var mulig å se ut av vinduene var lange lysstråler fra nettopp vinduene ut på plenen foran huset. Han skrudde av lyset, ut på låven for å frekventere "kontoret" som hans forlengst avdøde mormor pleide å kalle akkurat den plassen. Eiketærne som omkranset hytta og låven tok av noe for regnet med ettersom han satt der angret han bittert på at han ikke hadde tatt med paraply, men hvem har med paraply til et småbruk? Rask tannpuss og rett i seng!

Litt vanskelig å sove, boken surret rundt i hodet og han hadde en klar ide om at han hadde hatt en tanke om nok et kapittel, men kunne bare ikke huske akkurat hva det skulle handle om. Plutselig hører han lyden av en bil! På riksveien? Nei, den kommer opplagt innover og ville passere huset om noen minutter. Hvem kunne det være? Han kikket på klokken, den var nøyaktig 2 om natten. Kommer ærlige folk hit klokken to om natten? Ja, kompis – du er på Sørlandet, ikke Tøyen. Men han var fryktelig alene og fikk et lite grøss av angst. Gitt at det var tyver? Han kom i samme sekund på at en del av planen for høstferien var å drive litt skytetrening på den lokale skytebanen på Drange. Følgelig lå det en pistol og ikke mindre enn 1000 skudd i gangen utenfor soverommet. Han snek seg ut av sengen og ettersom lyden av bilden bare økte og økte smyger han seg stille ut i gangen og finner posen med pistolen og ammunisjon, lader et magasin, men tar ikke ladegrep og tilbake til sengen. Dette skulle gå greit! Bilen kommer og passerer, selvfølgelig. Dæven hvordan skulle dette ende, en natt og han lå med en 9mm pistol under hodeputen! Ha! Sove!

Igen hører han billyd. Kapittelet var ennå ikke gjenkjent og han hadde ligget i en døs og ble nå vekket. Klokken er halv tre presis og nok en bil passerer. Pussig? Er det møte her inne? Enda verre blir det når nok en bil kommer klokken tre, halv fire, fire og faktisk hver annen time frem til halv seks om morgenen. Er det mulig? Dette skulle være et av de aller fredeligste stedene i Norge og plutselig hagler det med biler!

Han våknet rundt tolv med hodepine og rimelig dårlig humør. I løpet av de ti årene de hadde eid plassen hadde det aldri vært slik nattrafikk. Dessverre regnet det mer enn dagen før. Nå blandet til og med lyden fra sildring av vann i takrennene seg med bekken og trommingen på låvetaket og det var egentlig bønn i bøtta. Peis, frokost, skrivearbeid, middag, TV med Jack. Dette kunne bli ganske triste greier.

Ve ti-tiden om kvelden lettet regneværet! Stormregnet hadde gått over til svakt duskregn! Han måtte ut. Det var stupmørkt, men et snev av skinn fra noen enslige stjerner. Han reiste seg besluttet opp, trakk på seg Fjellreven bukser og jakke samt langstøvler og var på vei ut. Bilveien innover var en smal grusvei men helt ok for en times fottur. Så kom han plutselig til å tenke på bilene fra i natt. Det hadde vel egentlig ikke gått noen biler ut? Det kunne være en hel Rom-leir som hadde tatt seg inn i en eller

annen hytte og hadde party? Inn igjen. Opp for å hente pistolen med hylster og det hele. Han spente hylsteret på beltet og plasserte selve våpenet mitt på ryggen. Ikke veldig vennskapelig med en synlig pistol dersom den fastboende hadde kommet tilbake i den første bilen og resten var venner og kjente som hadde kommet på besøk, om enn til litt pussige tider. På veien ned trappen snappet han også opp et hendig lite kamera. Tilsynelatende et lommekamera, men av typen Nikon 1 som kunne ta bilder i relativt svakt lys. Muligens for mørkt ute akkurat da, men hvorfor ikke, plutselig kunne månen dukke opp. Han glemte lommelykt og telefon.

Det var en kommunal grusvei som passerte hytta. Den gikk ca en kilometer innover langs vannet. Der delte den seg, til høyre videre langs vannet inntil den stoppet ved et par hytter, til venstre forbi et par hytter og opp mot et lite jorde og videre bratt oppover mot et hogstfelt forbi nok et lite vann. Opp mot hogstfeltet var ikke veien kjørbar for annet enn skogsmaskiner.

Deilig med frisk luft! Regnet hadde nå gitt seg helt og luften var slik luft på landet er etter lengre perioder med regn, frisk og med en deilig lukt av natur. Han gikk først ned mot høyre langs vannet helt til veien stoppet. Ingen mennesker, ingen biler, men kanskje hadde han sett snurten av et dådyr som stakk innover i skogen. Perfekt! Ingenting slår rensplikket natur! Han gikk tilbake til veidelet og ruslet langsomt innover mot jordet og skogsveien. Ikke lys i noen hytter, ikke engang utelys. Kipe Sørlandinger. Det som var mer merkelig var at det ikke var en eneste bil noen steder. Det var heller ingen garasjer, så de kunne ikke stå et antall biler et eller annet sted han ikke så. Merkelig. Han kjente en intens kulde, men kjente også den betryggende vekten av stål mot ryggen. Hvor var bilene? Hadde de sneket seg ut mens han sov? Han trakk på skuldrene og ruslet tilbake. Klokken var blitt tolv og tiden var moden for å sove. Låve, tannpuss og seng.

Klokken to kom bilen! Han våknet denne gang av en dyp søvn, hadde merket en gnagende lyd som han trodde han drømte, men det kom en bil. Klokken 2 presis. Han rakk ikke å se hvilken bil det var, men det var en bil. Den passerte huset i normalt tempo for besøkende, det var å sakke farten litt, huset lå tross alt bare fem meter fra veien, for så å ta fart igjen. Hvem var nå det? Han ble liggende å tenke, klokken to i går natt, klokken to i natt. Pistolen lå nå trygt på sengen ved siden av, ingen folk kunne skape problemer. Sove. Bil igjen! Han bråvåknet. Klokken var kvart over to. Ok, hver halvtime i går, hvert kvarter i dag tenkte han automatisk. Hva kunne dette være? I løpet av et par – tre dager ville dette bli mye trafikk!

Instinkt sa at dette var tilfeldig, ikke noe tull eller dilldall, men han greide bare ikke å dy seg. På med klærne, finne pistolen, ned trappen og ut på terrassen. Heldigvis ikke regn, men overskyet, ikke stjerneskin, ingen måne. Han stilte seg opp ved hushjørnet og ventet. Det skulle ikke være mer en to minutter før neste bil skulle komme, hvis den kom. Den kom. Akkurat på 15 minuttersmerket kommer en bil rundt svingen, blir borte bak låven, men det er lett å høre at den kommer til å passere. Han lener seg forsiktig ut, hva slags bil er dette? Den har ennå ikke dukket opp bak låven, men det er lett å se at den har kolossalt sterke lys. Han står feilplassert! For å se bilen må han lene seg frem foran hjørnet og kommer til å se ut som en dust i det sterke lyset. Han trekker seg tilbake og prøver å se inn i bilen akkurat i det den passerer. Lysene er formidable. Inne i bilen er det totalt mørkt. Ikke engang lys fra instrumentene, speedometer, radio eller ting synes. Helt mørkt. Ikke mulig å se personer eller noe. Bilen var stor, svart, ligner en Suburban fra CSI på TV, en sånn som alle skurker bruker? Han kjente ingen som hadde slik bil, og i vertfall ikke her! Han så seg rundt, hvor skulle han plassere seg for å kunne se bedre, uten å bli sett? Kom det flere biler? Forrige natt hadde

det vært syv eller åtte. Nå hadde det passert tre. Forrige natt hadde de passert med nøyaktig 30 minutters mellomrom, i dag var det 15 minutter. Nok en bil kommer. Det hadde allerede gått et kvarter og bil nummer fire kom i stødig fart innover. Han klemte seg nå inn mot veggen, på en eller annen måte hadde han fått det for seg at han ikke burde bli sett? Bilen passerte, samme greie som sist. Stor bil, enormt sterke frontlys, ingen baklys la han plutselig merke til. Ingen nummerskilt som kunne leses, ingenting. Bare en svart kassebil. Den fjerde i natt.

Han sprang ned fra terrassen over veien og ned til sjøen. Der var brønnen. Den var et betongrør som stakk ca 50 centimeter opp og kunne fungere som et hjemmested, dersom det kom flere biler. Og det kom flere biler. Det kom fire til. En hvert kvarter. Alle nesten like, alle svarte, alle med utrolig sterke hovedlys og alle umulig å se inn i. Utrolig merkelig. Etter at åtte biler hadde passert ble det stille, og mørkt. Veldig stille og veldig mørkt. Skinnet fra stjernene var borte bak skyer igjen og det eneste synlig lyset var utelysene på hytta og låven. Så kom regnet.

Han løp inn og hoppet til køys, egentlig ganske skjelven. Hva skjer, CIA, FBI, Politiet? Han sovnet og hadde en svært urolig søvn.

Neste dag startet med oppholdsvær! Rask frokost, nå skulle det endelig fotograferes! Boken var ferdig, usikkert om flere gjennomganger ville forbedre eller forverre. Han satte punktum, oppdaterte innholdsfortegnelsen, lagret og merket seg med et smil at 400 sider var passert. En grei bok.

Fylle fotobaggen. Kamerahus og de tre yndlingsobjektivene for hytte bruk, telezoom. Alt som kunne fotograferes her var enten langt unna eller smått, teleoptikk var tingen. Eller kikkertlenser som moderen alltid sa. Han la i vei rundt vannet og hadde som et mål å komme inn til nabovannet som lå litt høyere, men hvor de også hadde en liten tomt som tilhørte småbruket, gammel beitemark. Han ruslet, men ruslet målbevisst rundt vannet, vadet over bekken som kom fra det andre vannet. Han merket seg at bekken hadde overraskende liten vannføring til tross for alt regnværet. Hvordan kunne det være? Oppover langs en traktorvei, forbi et lite jorde som en tapper kar engang hadde opparbeidet for å skaffe noe ekstra høy til dyra og ble veldig overasket over det han så. Pulsen steg dramatisk og han trodde et øyeblikk at han skulle besvime, jordet var fullt av bilspor! Helt umulig siden det ikke var bilvei opp til jordet på noen måte. Han hadde akkurat gått den eneste veien opp dit. Der hadde det ikke kjørt en traktor på mange uker, langt mindre biler. Det var lett å se på grunn av gresset i hjulsporene og vegetasjon. Men her oppe hadde altså en rekke biler rast rundt. Og for ikke lenge siden. Pulsen la seg litt og han fisket opp et kamera og tok bilder, mange bilder. Fra mange forskjellige vinkler. Utrolig merkelig og ubegripelig. Han kjente han følte seg svært ubehagelig til mote. Han hadde faktisk tatt med seg pistolen i beltet, men begynte å tvile. Burde han ha hatt sølvkuler? Han svarte seg selv med en rå latter. Han var voksen mann i sin beste alder, alt hadde sin forklaring.

Han klatret videre opp mot vannet og tok en rekke bilder av trær, steiner, røtter og bekken. Totalt sett et antall utrolig lite interessante svisker av noen bilder. Men slitet lønte seg, han fikk etter hvert øye på vannet. Ganske langt, ganske smalt og det lå i en dyp dal mellom to høyder, eller heier som de sa her nede. Vannet så svart og rett og slett fiendtlig ut. Men det var liv! Mitt ute på vannet siger en hvit, slank robåt langsomt frem. Det gikk så sakte at båten ikke engang lagde hekkbølger eller krusninger på vannet. Dette var motiv! Eldre mann i robåt som fisker på et svart vann. Perfekt, svart vann er lik ingen fisk og så videre. Han fisket opp det kraftigste teleobjektivet og satt seg ned. Avstanden var klart i overkant, vannet var mørkt, mannen var kledd i helt mørke klær og en pussig

gammeldags svart hatt, men båten var hvit så det skulle kanskje gå. Han hadde tatt en del tusen bilder og rattet med innstillingene for blender, tid og følsomhet som besatt før han kunne innta en stabil stilling for et skarpt bilde. Men mannen i båten var fryktelig uskarp? Det var langt hold, kanskje 500 meter, men objektivet på kamera var førsteklasses, kamera var førsteklasses, men mannen ble uskarp? Ok, han tok de bildene han fikk til, fulgte mannen i søkeren i 5 minutter og han fikk igjen ekstremt høy puls, angst og problemer. Båten med mann og det hele var i ferd med å gå ned! Den forsvant langsomt ned i sjøen, uten noen lyder, uten bølger, uten noen verdens dramatik. Den bare forsvant. Åndsfraværende tok han en del bilder, der de siste bare ble av en helt blank overflate. Hva var dette? Hadde han sett noen drukne? Han merket at angsten rev og slet og pakket sakene i en fei og raste tilbake mot hytta. Han valgte den andre veien rundt sjøen og kom halsene hjem etter en times altfor rask gange.

Vel hjemme måtte han ha en lang prat med Jack før nervene roet seg. Han innså at han grudde seg veldig til natten.

Klokken to kom bilene. Samme lyd, samme fart, samme rutine med å senke farten på vei forbi hytta, samme ekstremt sterke hovedlys. Eneste forskjellen var at nå satt han på gulvet i kjellerrommet med ryggen mot veggen og var livredd for at de skulle stoppe. Det kom nok engang åtte bilder, denne gang med syv og et halvt minutt mellomrom. Etter den åttende bilden kjente han at han fikk en tilbake en underlig ro og bestemte seg for å gjøre to ting, litt motstridende, men dog. For det første skulle han ikke sove i natt for å finne ut om bilene kjørte ut igjen og for det andre skulle han ta en fottur om morgenen for å gå opp hele veinettet innenfor hytta for å sjekke det hele i dagslys – og så var det full fart til Oslo.

Klokken ni kunne han stolt konstatere at han hadde greid det, han hadde ikke sovet, han hadde ikke lukket øynene, han hadde fulgt med på radioen hele natten og ikke mistet et eneste program. Vanlig opplegg, mat, pakking, pistol, det lille fine kameraet og ut. Nå måtte det være åtte biler her inne. Ingen hadde passert ut, ikke forbi huset og ikke på den andre siden av vannet – de var fanget og skulle finnes!

Litt pussig. Overhodet ingen spor etter trafikk på den stadig våte og litt myke veien, det ble i det minste fotspor etter han når han gikk innover, men altså ingen bilspor. Merkelig. Uten å tenke for mye på komposisjon og eksponering viftet han litt rundt med kamera og tok et bilde her og der, men han hadde vært der et antall ganger før så det ble ikke stor kunst, ikke denne gangen heller. Ingen biler. Ingen spor etter biler. Ingen rester etter biler. Han slang fra seg noen bilder her og der hvor en kortesje på åtte bilder nødvendigvis måtte ha snudd, men ingenting.

Nå var det nok! Han gikk fort, småløp egentlig, tilbake til hytta, pakket sakene i en fei, fikset opp hytta for vinteren og kjørte av sted – fort. Dette var rett og slett vanskelig.

I bilen på vei hjemover prøvde han å summere opp, tre netter på rad kommer åtte biler innover, uten å sette spor, uten å være der om morgenen. Et jorde langt inni heia er oppkjørt av biler som ikke har sjanse til å komme inn til jordet fordi det ikke finnes bilvei. Sortkledd eldre mann i robåt som langsomt forsvinner i vannet, uten så mye som en krusning på vannoverflaten.

Du verden så deilig det var å se første Statoil stasjon, han kunne ikke komme inn for å kjøpe stinkende pølser fort nok, og folkene bak disken var flotte, de forsvant ikke ned i gulvet, de var kledd

i Statoil's livlige og fargerike uniform som han nå synes var helt flott! De så litt rart på han når han nevnte akkurat det, men hva gjør man ikke for å snakke med folk.

Han kom selvfølgelig hjem tre dager for tidlig, hadde bestemt seg for ikke å nevne noe om hva som hadde skjedd, kun vise bildene og se reaksjonene. Unnskyldningen var som sant var, læreboken var ferdig! Ingen grunn til å ligge i asyl på hytta da, en sen iskald høst!

Etter å ha pakket ut og blitt vant til vannklosett og ting igjen var tiden moden for å laste inn bildene fra kameraene og inspisere. Særlig mannen i båten! Han satte i gang overføringen og gikk for å sette på kaffen. Kone og barn var i rommet der bildene ville dukke opp og han ventet på reaksjonene. De kom ikke! Bildene av jordet med bilspor viste bare et jorde. Ingen bilspor. Bildene av mannen i båten viste ingen mann og ingen båt. Bildene fra fotturen for å lete opp bilene siste dag var bare uskarpe elendige bilder. Ingenting!

Ingen av bildene viste noe! Hva gjør man i en slik situasjon? Jo man holder kjeft og skriver en novelle.